

פסגת טראמפ-שי: בייג'ינג מרוויחה זמן

מאחורי החיזוקים הסתתר מאזן נוח לסיין: ויתורים מוגבלים מצדה
בתמורה לדחיית סוגיות אסטרטגיות וצמצום הלחץ האמריקאי

מאת יוס רוזן | מאי 2026

(תצלום: miss.cabul)

עיקרי הדברים

- הפגישה בין נשיאי ארה"ב וסיין התמקדה בסחר, טכנולוגיה ומינרלים קריטיים – לא באיראן.
- סין הגיעה עם יתרון מבני: שליטה ב-70% מכריית המתכות הנדירות, 90% מהעיבוד, ו-93% מייצור המגנטים. ארה"ב הגיעה עם לחץ בתחום המכסים שסיין כבר התאימה עצמה אליו.
- ההישגים שהוכרזו: 200 מטוסי בואינג, רכש סויה, גז ונפט. נושאים מהותיים, כגון שבבים, AI ומינרלים קריטיים, נותרו ללא פתרון.
- ההישג הגדול ביותר של סין הוא השעייתה של חבילת נשק אמריקאית לטאיוואן, שעליה הכריז טראמפ, ושאותה כינה "קלף מיקוח".
- ישראל חייבת לעדכן את מדיניותה מול סין גם אם ארה"ב תקדם הקלות סחר.

רקע

ב-14 במאי נחת נשיא ארה"ב טראמפ בבייג'ינג לביקורו הראשון של נשיא אמריקאי בסין מאז 2017. הביקור התקיים על רקע משבר חמור במזרח התיכון אשר טלטל את שוק האנרגיה העולמי, משא ומתן שנקלע למבוי סתום מול איראן, ומתח מתמשך בין שתי המעצמות בתחומי הסחר, הטכנולוגיה, וכמובן טאיוואן. כמה שבועות לפני הביקור אף צייץ הנשיא טראמפ ברשת החברתית שלו כי הוא מצפה ל-"big fat hug" (חיבוק גדול ושמן) מנשיא סין כאשר ינחת בסין. בתקשורת כבר התכוננו לדיון מעמיק בין הנשיאים על המצב באיראן.

על אף תשומת הלב הרבה שזכו לה משבר הורמוז והמלחמה במזרח התיכון בחודשים האחרונים, איראן לא הייתה כלל על סדר היום העיקרי בין המנהיגים. המשא ומתן על מצר הורמוז, הלחץ הכלכלי על טהרן, ושאלת הנשק הגרעיני היו רעש רקע לפגישת הפסגה שהתמקדה באנרגיה וכלכלה: מי שולט במינרלים הקריטיים, בטכנולוגיה ובשרשראות האספקה שיעצבו את העשור הבא של [התחרות בין המעצמות](#).

בהקשר זה חשוב לעמוד על עמדות הפתיחה של כל אחת מהמדינות בבואן לפגישת הפסגה בבייג'ינג. סין שולטת ב-70% מהכרייה העולמית של [מתכות נדירות](#), ב-90% מהעיבוד, וב-93% מייצור המגנטים. זהו אחד הקלפים החזקים ביותר של סין במסגרת ההשפעה הכלכלית הגלובלית שלה, והיא כבר הפעילה מנוף זה פעמיים ב-2025 כדי לסחוט ויתורים מטרמפ בנושא המכסים על תוצרת סינית. מנגד, ארה"ב מקדמת את ["Project Vault"](#), יוזמה המוערכת ב-12 מיליארד דולר להקמת מאגר ראשון מסוגו של מינרלים קריטיים ויסודות נדירים לשימוש אזרחי ומסחרי על מנת לצמצם את התלות בסין. זהו מענה נחוץ בטווח הארוך, אך בינתיים, בטווח הקצר, סין עדיין מחזיקה ביתרון משמעותי.

בתחום הסחר, הטלת המכסים הכבדים מצד טראמפ על היצוא הסיני בשיעורים שנעו בין 34% ל-145% הובילה את [סין לצמצם את הייצוא לארה"ב](#) בכ-20% ולהשלים אותו באמצעות מאמץ ייצוא מרוכז למדינות הדרום הגלובלי. כך, הייצוא הסיני לדרום מזרח אסיה, המזרח התיכון ואפריקה עלה ביותר מ-10%. הסטת הייצוא הסיני ייצרה שני יתרונות נוספים מול ארה"ב; האחד – הגברת ההשפעה הסינית בקרב מדינות הדרום הגלובלי ושיפור תדמיתה הגלובלית כמעצמה חיובית, השני – צמצום הלחץ הכלכלי שהמכסים האמריקניים מייצרים על סין.

בתחום המדיני, מעניין לעמוד על המעורבות הסינית במשא ומתן בין ארה"ב לבין איראן בתיווך פקיסטני. בבחינה של תוכנית חמש הנקודות שהציגה פקיסטן בתחילת המו"מ לסיום מלחמת ארה"ב-איראן ניכר שהיא [גובשה בתיאום הדוק עם סין](#) בפגישה בין שר החוץ הפקיסטני, דאר, למקבילו הסיני וואנג יי בבייג'ינג. ההצעה משקפת את הקו הסיני במדויק: הפסקת אש תחילה, גרעין אחר כך, ואין תנאים מוקדמים להקלות בסנקציות. סין עיצבה את המסגרת הדיפלומטית מבלי לשאת באחריות, בדיוק כפי שנהגה במקרים דומים בעבר: [בנורמליזציה הסעודית-איראנית](#), במפת הדרכים [לפתרון מלחמת רוסיה-אוקראינה](#), ובפתרון [לסכסוך הישראלי-פלסטיני](#) – הצגה של רעיונות כלליים ומיושנים בעטיפה נוצצת תוך גזירת הקופון המדיני וההשפעה, אך ללא אחריות על היישום. [ביקורו של ראש ממשלת פקיסטן בסין](#) (23-26 במאי), נועד כנראה להמשך תיאום העמדות.

כמו כן, טרם הפגישה הטילה ארה"ב סנקציות על חברות סיניות מתחום האנרגיה שעבדו עם המשטר האיראני, וכן על חברות סיניות ביטחוניות [שיסיפקו רכיבים למשטר האיראני](#) עבור ייצור

טילים בליסטיים וכטב"מים. מנגד, סין הורתה לחברות סיניות, לראשונה בגלוי, [להתעלם](#) [מסנקציות אמריקניות](#) בתחום האנרגיה ולא ליישר עמן קו. בתחום הבינה המלאכותית, נראה כי סין בלמה את רכישת [חברת ה-Manus AI](#) הסינית (שבסיסה בסינגפור) על ידי מטא כדי לפגוע במאמצי ארה"ב בתחום. במקביל, טאיוואן אישרה [תקציב מיוחד](#) בסך 25 מיליארד דולר לרכש ביטחוני מארה"ב, במה שנועד לשמש מנוף נוסף בידי ארה"ב לקראת הפגישה בסין.

חיוכים, איומים ודילים

החיוכים וקבלת הפנים החגיגית היו חלק ממאמץ אותנטי להגיע להבנות. סין זקוקה ליציבות ושקט תעשייתי, בעוד שארה"ב מעוניינת בקידום הכלכלה האמריקנית. הפגישה סיפקה לכל אחד מהם בדיוק את מה שהוא רצה בשלב זה. העסקאות שאושרו במהלך הביקור נגעו להיבטי סחר ולא להיבטי טכנולוגיה; דווקא הנושאים הרגישים יותר, כמו שבבים ו-AI, נותרו ללא מענה. מצב זה דווקא משרת את סין, שכזכור שולטת ברוב המינרלים החיוניים, ייצור הסוללות ומתכות נדירות, ויכולה להשתמש במנוף זה כדי להרוויח עוד זמן ולהשיג תמורות מארה"ב.

לפי טראמפ, סין התחייבה לרכוש סויה ומוצרי חקלאות אמריקאים בשווי של עד [17 מיליארד דולר](#) בשנה; לקנות 200 מטוסי בואינג 737, עם אפשרות להרחיב את הרכישה ל-750 מטוסים, במה שמהווה הזמנה סינית ראשונה מבואינג בכמעט עשור עקב מלחמת הסחר; וליבא נפט וגז טבעי נוזלי אמריקאי. נראה שבבחינה קרה של העסקאות סין הרוויחה מעט יותר, כיוון שהסכימה לרכוש תוצרת שכנראה הייתה קונה בכל מקרה, רק שבמסגור הנכון הצליחה להציג זאת כהישג של טראמפ, לכאורה בשל לחץ המכסים.

הנוכחות של בכירי התעשייה האמריקנית, כולל מסקטורים הנמצאים בליבת טכנולוגיות השבבים ו-AI, תרמה לאווירת ה"עסקים כרגיל" ושידרה מסר בעייתי בכל הקשור למעורבות סינית [בטכנולוגיות רגישות](#). כמו כן, הצדדים הסכימו להקים שתי ועדות כלכליות בילטרליות: האחת – ועדת סחר משותפת (Board of trade) מבלי, לעת עתה, לפתוח את הסכם המכסים מאוקטובר 2025; השנייה – ועדת השקעות משותפת (Board of investments) שתחתיה יקווה נשיא סין להסיר מגבלות על השקעות סיניות בתמורה לפתיחה נוספת של השוק הסיני ליצוא אמריקני. גם כאן מדובר במהלך בעייתי מאוד מבחינת שיקולי ביטחון לאומי.

בהקשר המדיני, כצפוי, לא הייתה פריצת דרך בנושא האיראני, והמנהיגים הסתפקו באמירה כללית [שמצר הורמוז חייב להישאר פתוח](#). שי אף הציע לתווך בין ארה"ב לאיראן לסיום המלחמה, וטראמפ אולי השתכנע ששי אכן רוצה לעזור. בפועל, סין מעורבת עמוקות בשימור המשטר האיראני, וכל מעורבות שלה, כמו גם במלחמת רוסיה-אוקראינה, גורמת יותר נזק מאשר תועלת לאינטרסים של ארה"ב, ישראל ושותפותיהן.

אולם, אחד ההישגים המשמעותיים ביותר עבור סין היה שטראמפ השעה חבילת נשק בשווי 14 מיליארד דולר לטאיוואן, וכינה אותה ["קלף מיוחד"](#). בהמשך ציין טראמפ כי הוא מתכוון לשוחח עם נשיא טאיוואן על סוגיית הרכש הביטחוני, בצעד שיהווה חריגה משמעותית ממדיניות "סין האחת". עוד ברקע, בהודעת סיכום רשמית מטעם הבית הלבן לפגישה, טאיוואן הושמטה לחלוטין, בעוד משרד החוץ הסיני פתח בה – המשך ישיר [לאזהרה](#) הברורה של נשיא סין כי התערבות אמריקנית בעניין טאיוואן תוביל למשבר. האם יש לראות במהלכים אלה נכונות אמריקנית לסחור

באינטרסים של שותפותיה של ארה"ב? שני דברים ניתן לומר בביטחון: האחד – ארה"ב תחת טראמפ מציבה בראש סדר העדיפויות את האינטרסים הכלכליים שלה; השני – בקרב שותפותיה של ארה"ב באינדו-פסיפיק גובר החשש מפגיעה באינטרסים שלהן.

כל הנושאים הטכנולוגיים הרגישים יותר, כמו בינה מלאכותית, שבבים, שרשראות אספקה, מינרלים ואחרים נדחו באופן מודע ומתוך בחירה אסטרטגית למפגשים הבאים. מצב זה בבירור עדיף לסין מאשר לארה"ב.

מה הלאה?

מייד לאחר אירוח טראמפ בביגינג, אירח נשיא סין את נשיא רוסיה, פוטין. ביקור זה נועד לשים את ביקורו של טראמפ בפרופורציה ולהדגיש כי המצב הבינ"ל מאופיין בחוסר יציבות כתוצאה מ"פעילויות חד-צדדיות חסרות שליטה של כוחות הגמוניים (קריצה לארה"ב – י"ר), ועל כן על סין ורוסיה לחזק את התיאום האסטרטגי המקיף ביניהן". כחלק מתיאום זה, השניים גם התייחסו הרבה יותר למצב במזרח התיכון תוך ביקורת ישירה על ארה"ב וישראל כמערערות הסדר במזרח התיכון. ביקורת דומה לא נחסכה מארה"ב גם בהקשר של ונצואלה, מדינה שהייתה נכס עבור ציר סין-רוסיה בשל משאבי האנרגיה שבשטחה, ואינה עוד. פגישת שי עם פוטין שימשה כרגע של התפכחות במעבר שבין החיוכים הרבים שפוזרו לעבר טראמפ לבין המציאות שבה סין פועלת באופן הדוק עם רוסיה נגד ארה"ב.

הפגישה של שי עם פוטין מחזקת את ממד הנראות במדיניות החוץ הסינית, ומדגישה כי רבות מהאמירות היוצאות מביגינג הן מן השפה ולחוץ. כך, פועלים להרגעת הרוחות מול ארה"ב ואף מביעים נכונות לדבר עם איראן, ובמקביל מהדקים את התיאום עם רוסיה על מנת לסייע צבאית, מדינית וכלכלית למשטר האייתולות באיראן. יש לזכור זאת, כאשר סין תשוב ותציע לשמש כמתווכת או תציג תוכנית שלום חדשה – מדובר באחיזת עיניים שמטרתה לשפר את התדמית הבינ"ל של סין.

על רקע זה, צפויים עוד אירועים ותהפוכות מדיניות נוספות. הפגישה בביגינג הסתיימה, אך זו הייתה רק יריית הפתיחה לשלוש פגישות נוספות המתוכננות השנה בין ארה"ב לבין סין: APEC בשנגן (נובמבר), G20 במיאמי (דצמבר) וביקור מדיני של שי בווינגטון, כנראה בספטמבר. הדבר מאפשר לשתי המעצמות לדחות כל שאלה קשה ל"פגישה הבאה" ולקדם הבנות באופן הדרגתי. כך, בפגישות הבאות, מנהיגי המעצמות ימשיכו לדון על מינרלים קריטיים, שבבים, AI וטיוואן.

לצד השיחה האפשרית בין הנשיא טראמפ לבין נשיא טיוואן, סוגיית טיוואן גם תיבחן בקונגרס, כאשר יש לחץ דו-מפלגתי להכריח את טראמפ לאשר את חבילת הנשק. שלושים עד שישים הימים הבאים יחשפו אם הקונגרס יוכל למנוע מטיוואן להפוך לאוקראינה 2.0 בהקשר של הרכש הביטחוני.

לקחים עבור ישראל

1. הביקור מאשר שווינגטון מוכנה לעשות עסקים עם בייגינג, כולל על חשבון אינטרסים של שותפות, ואף לשקול מחדש הגבלות על השקעות סיניות – הקמת ה-Board of investments

עלולה לשמש ככלי עוקף CFIUS (המנגנון האמריקני לפיקוח על השקעות זרות) ולהגביר את הסיכונים לביטחון הלאומי. כיוון שכך, ישראל אינה יכולה להסתפק בראיית יחסיה עם סין דרך הפריזמה האמריקנית. מדיניות עדכנית של ישראל מול סין צריכה לשקף את התיאום ההדוק שסין מקיימת עם מדינות אויב ויריבות, לא להסתנוור מהקלות פוטנציאליות על השקעות סיניות בצד האמריקני, תוך שמירה על שיקולי הביטחון הלאומי העצמאיים של ישראל ביחס לבייגינג ולא לשכוח את עמדת סין כלפי ישראל בעקבות ה-7 באוקטובר.

2. ישראל חייבת להיות מוכנה לתרחיש שבו מדינות המזרח התיכון מתקרבות לסין ומאפשרות לה גישה רחבה יותר לאזור. ייתכן כי תחושת האכזבה של מדינות מסוימות במזרח התיכון מהאופן שבו ניהלה ארה"ב את המלחמה מול איראן – היעדר תיאום מוקדם, ייצוג דל של האינטרסים האזוריים, חוסר ודאות לגבי ערבויות ביטחוניות – מספק הזדמנות בידי סין להרחיב את נוכחותה במרחב.

3. מדינות במרחב האינדו-פסיפיק כבר הפנימו כי הבטחות אמריקאיות אינן חקוקות בסלע. הבנה זו דווקא פותחת לישראל חלון הזדמנויות להעמקת יחסיה עם מדינות המרחב וליצירת קואליציות קטנות כמכפילי כוח בתחומי הטכנולוגיה והביטחון. כך, למשל, העמקת שיתוף הפעולה עם יפן, הודו, טאיוואן, קוריאה, סינגפור והפיליפינים בשרשראות אספקה, מינרלים קריטיים ובינה מלאכותית היא קריטית לביטחון הלאומי ולא רק לכלכלה.

4. יש לעקוב מקרוב אחר המעורבות הסינית בשיקום המשטר האיראני: כלכלית, צבאית וגרעינית. הבטחת שי לא לספק נשק לאיראן היא בגדר הצהרה בלבד. הניסיון של ייצוא טכנולוגיה סינית דו-שימושית, כולל רכיבים לתוכנית השאהד שנחשפו בסנקציות האוצר האמריקאי מה-8 במאי, מחזק זאת.